

Likvidace obchodní společnosti

Ustanovení § 4 odst. 1 písm. d/ zákona č. [125/2008](#) Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev nelze vykládat jinak než tak, že dovoluje, aby soud zrušil své rozhodnutí o zrušení obchodní společnosti nebo družstva, (pouze) jde-li o společnost nebo družstvo, které provádí přeměnu. Nejde-li o přeměnu, revokace rozhodnutí soudu o zrušení obchodní společnosti nebo družstva (jinak než prostřednictvím řádných či mimořádných opravných prostředků) zákonem upravena, a tudíž ani dovolena, není.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 419/2012, ze dne 27.11.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatele Ing. M. K., za účasti společnosti „AD - plus“ spol. s r. o. „v likvidaci“, se sídlem v O., obou zastoupených Mgr. Ing. P. K., advokátem, se sídlem v O., o zrušení rozhodnutí soudu o zrušení společnosti, nařízení její likvidace a jmenování likvidátora, vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci pod sp. zn. 30 Cm 70/2011, o dovoláních navrhovatele a společnosti proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. října 2011, č. j. 8 Cmo 252/2011-27, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

K odvolání navrhovatele Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení ze dne 1. června 2011, č. j. 30 Cm 70/2011-12, kterým Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci zamítl návrh na zrušení usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. listopadu 2004, č. j. 26 Cm 116/2004-8, jež nabylo právní moci dne 29. prosince 2004, kterým byla společnost „AD - plus“ spol. s r. o. zrušena, nařízena její likvidace a jmenován její likvidátor.

Dospěl přitom k závěru, že podle ustanovení § 68 odst. 8 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“), může být zrušeno pouze rozhodnutí společníků nebo orgánu společnosti o (dobrovolném) zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace. Zrušit rozhodnutí je oprávněn orgán, který o zrušení společnosti rozhodl, popř. její společníci. Soud o zrušení rozhodnutí společníků nebo orgánu společnosti o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace rozhoduje pouze v případě, kdy jmenoval likvidátora společnosti, a to proto, aby bylo znemožněno ukončení výkonu funkce likvidátora jmenovaného soudem bez vědomí soudu.

Zásada autonomie vůle, kterou argumentoval odvolatel, se - podle odvolacího soudu - promítá právě v možnosti společnosti revokovat své vlastní rozhodnutí o zrušení s likvidací, nedopadá však na případy, kdy společnost byla zrušena rozhodnutím soudu. Rozhodnutí soudu o zrušení společnosti je důsledkem zákonem předvídaných skutečností a je určitou formou sankce za porušování povinností stanovených zákonem. Soudní rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací může být odklizeno pouze prostřednictvím opravných prostředků. Skutečnost, že navrhovatel - poté, co již rozhodnutí soudu o zrušení společnosti není možné napadnout opravnými prostředky - závadný stav, pro který byla společnost zrušena s likvidací, (podle svého tvrzení) odstranil, je pro rozhodnutí v projednávané věci bez významu.

Odvolací soud rovněž neshledal, že by účelem úpravy obchodního zákoníku bylo mimo jiné „zrovnoprávnění obou forem zrušení společnosti“.

Možnost zrušení rozhodnutí soudu o zrušení obchodní společnosti nebo družstva a jejich vstupu do likvidace neupravuje podle odvolacího soudu ani ustanovení § 4 odst. 1 písm. d/ zákona č. [125/2008](#) Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „zákon o přeměnách“). Ze znění tohoto ustanovení ani z důvodové zprávy k zákonu o přeměnách nevyplývá, že by – ve vztahu k § 68 odst. 8 obch. zák. – šlo o „speciální ustanovení upravující možnost zrušení rozhodnutí soudu o zrušení společnosti s likvidací“.

Proti usnesení odvolacího soudu podali navrhovatel a společnost společné dovolání, majíce je za přípustné podle ustanovení 237 odst. 1 písm. c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), a ohlašující uplatnění dovolacích důvodů podle § 241a odst. 2 o. s. ř. Navrhují, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu, jakož i soudu prvního stupně, zrušil a věc vrátil posledně uvedenému soudu k dalšímu řízení.

Zásadní právní význam spatřují dovolatelé v řešení otázky, zda lze rozhodnutí o zrušení obchodní společnosti s likvidací revokovat nejen v případě, kdy bylo přijato dobrovolně orgánem společnosti, ale i v případě, kdy byla společnost zrušena s likvidací rozhodnutím soudu, které již nabylo právní moci.

Dovolatelé tvrdí, že právní úprava umožňuje, aby společnost „vystoupila rozhodnutím soudu z likvidace“ i v případech, kdy o jejím zrušení s likvidací rozhodl soud a nikoli orgán společnosti. „Smyslem usnesení soudu o likvidaci společnosti“ je – podle názoru dovolatelů – zajistit dodržování právních předpisů, „přičemž společnost, která je nedodrжуje, je soudem likvidována, avšak pokud se situace změní a předpisy dodrжуje a je schopna je dodrжуvat, jakož i (s)plní veškeré další povinnosti, pak není patrně důvodu, aby nemohla dále existovat a znovu zapojit do hospodářského života.“

V projednávané věci byla společnost zrušena rozhodnutím soudu v roce 2004, neboť přes výzvu soudu nebyl jmenován její jednatel, a společnost tak neměla žádný statutární orgán. Dovolatelé se domnívají, že tento závadný stav byl odstraněn 25. února 2011 jmenováním navrhovatele jednatelem společnosti a „nic nebrání tomu, aby společnost vystoupila z likvidace a měla možnost dále fungovat“. Zrušením rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací nedojde k zásahu do práv jediného společníka nebo třetích osob. Společnost nemá žádné závazky vůči třetím osobám ani státním orgánům.

Soudům dovolatelé vytýkají, že vyšly pouze z gramatického výkladu ustanovení § 68 odst. 8 obch. zák. Účelem zákona je „v tomto případě“ podle názoru dovolatelů „zrovnoprávnění obou forem zrušení společnosti“ (rozuměj: rozhodnutím soudu i rozhodnutím orgánu společnosti, popř. společníků); ustanovení § 68 odst. 8 obch. zák. naplňuje zásadu autonomie vůle subjektu tím způsobem, že „společnost, resp. její společníci se mohou rozhodnout, že chtějí pokračovat v činnosti společnosti a podnikat“. Podle dovolatelů není důvod pro to, aby zákon pro dvě „prakticky stejné situace“ konstruoval dva různé postupy.

S tím, že soud může své rozhodnutí o zrušení obchodní společnosti nebo družstva zrušit, počítá výslovně § 4 odst. 1 písm. d/ zákona o přeměnách. Ze vztahu speciality tohoto ustanovení k obchodnímu zákoníku vyplývá, že „zákonodárce toto v běžných případech považuje za samozřejmé a tímto speciálním zákonem pouze zdůrazňuje, že je to možné i při přeměnách společnosti.“

Dovolání je v projednávané věci přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., a to pro řešení otázky jím otevřené; není však důvodné.

Vzhledem k datu zahájení řízení ve věci je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodný výklad níže uvedených ustanovení ve znění účinném k 18. dubnu 2011, tedy výklad obchodního zákoníku naposledy ve znění zákona č. [427/2010](#) Sb. a zákona o přeměnách naposledy ve znění zákona

Podle § 68 odst. 8 obch. zák. mohou společníci nebo příslušný orgán společnosti zrušit své rozhodnutí o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace do doby, než bylo započato s rozdělováním likvidačního zůstatku. Dnem účinnosti tohoto rozhodnutí končí funkce likvidátora a likvidátor je povinen předat všechny doklady o průběhu likvidace statutárnímu orgánu společnosti. V případě, že likvidátora jmenoval soud (§ 71 odst. 3 poslední věta, odst. 4 a 7), rozhoduje o zrušení rozhodnutí o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace na návrh společníků či příslušného orgánu společnosti soud. Soud nezruší rozhodnutí o zrušení společnosti, jestliže by tím došlo k zásahu do práv nebo právem chráněných zájmů kteréhokoliv ze společníků nebo třetích osob.

Z § 4 odst. 1 písm. d/ zákona o přeměnách vyplývá, že nebylo-li dosud započato s rozdělováním likvidačního zůstatku, je přeměna společnosti nebo družstva přípustná i v případě, že společnost nebo družstvo již vstoupily do likvidace rozhodnutím soudu o zrušení společnosti nebo družstva s likvidací, jestliže soud zrušil své rozhodnutí o zrušení společnosti nebo družstva.

V projednávané věci se navrhovatel domáhá, aby soud rozhodl o zrušení jiného soudního rozhodnutí, nikoli však v rámci řízení o opravných prostředcích (srov. § 201 a násl. o. s. ř.), ale v nalézacím řízení. Mimo rozhodování o opravných prostředcích ovšem soudní rozhodnutí může být zrušeno pouze tehdy, stanoví-li tak výslovně zákon.

Obchodní zákoník v § 68 odst. 6 zakládá výslovně pravomoc soudu (z taxativně vypočtených důvodů a případně i po splnění podmínky uvedené v § 68 odst. 7) rozhodnout o zrušení společnosti a o její likvidaci.

Revokaci rozhodnutí o zrušení společnosti a o její likvidaci upravuje obchodní zákoník jedině v § 68 odst. 8, a to výslovně toliko pro případ, kdy byla společnost zrušena a vstoupila do likvidace rozhodnutím společníků nebo příslušného orgánu společnosti, nikoli též pro případ, kdy o zrušení společnosti a o její likvidaci bylo rozhodnuto soudem.

Jelikož z žádného ustanovení obchodního zákoníku možnost revokovat rozhodnutí soudu o zrušení obchodní společnosti či družstva nevyplývá, posuzoval Nejvyšší soud dále, zda tuto možnost nezakládá ustanovení § 4 odst. 1 písm. d/ zákona o přeměnách, a uzavřel, že obecná možnost revokace rozhodnutí soudu o zrušení společnosti nevyplývá ani z tohoto ustanovení.

Dovolatelům lze přisvědčit potud, že zákon o přeměnách je ve vztahu k obchodnímu zákoníku předpisem zvláštním (*lex specialis*). I ustanovení § 4 odst. 1 písm. d/ zákona o přeměnách, umožňující revokaci soudního rozhodnutí o zrušení společnosti pro případ přeměny společnosti nebo družstva, je proto ustanovením speciálním ve vztahu k § 68 odst. 8 obch. zák. Jen z toho, že zvláštní předpis umožňuje pro určitou (jím upravenou) specifickou situaci určitý právní postup, však nelze dovozovat, že tento právní postup je možný obecně. Ustanovení § 4 odst. 1 písm. d/ zákona o přeměnách proto nelze vykládat jinak než tak, že dovoluje, aby soud zrušil své rozhodnutí o zrušení obchodní společnosti nebo družstva, (pouze) jde-li o společnost nebo družstvo, které provádí přeměnu. O takový případ v projednávané věci nejde.

Nejde-li o přeměnu, revokace rozhodnutí soudu o zrušení obchodní společnosti nebo družstva (jinak než prostřednictvím řádných či mimořádných opravných prostředků) zákonem upravena, a tudíž ani dovolena, není.

Právní posouzení věci odvolacím soudem je tedy správné a dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. není dán.

Jelikož Nejvyšší soud neshledal ani vady, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední

povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o. s. ř.), dovolání podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o. s. ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)